

TG-OM-151-52

7. KR. XVII

DOM DEUGOSZA PRZY ULICY KANONICZEJ Nr. 25. 5f. KR. Klein

OPCARD 101

V4

Do najpiękniejszych pomników stylu
wika XVI należą w Krakowie trzy pa-
e: niegdys Wodzickich przy ulicy św.
a 11, książąt Jabłonowskich Rynek 20
om kapituły Kanonicza 19. Powstanie
rwszego z nich i ostatniego zawdzię-

Kraków rodzinie Wodzickich, związa-
oddawna z tem miastem i posiadają-
tu przez blisko półtora wieku jedną
ajwspanialszych siedzib, bo pałac „pod
ysztofony“. Pałac przy ulicy św. Jana
uje się około r. 1787 (zob. str. 159),
ż pod tym rokiem wspomina o nim
wych pamiętnikach Stanisław Wodzi-
prezes senatu Rzptej krak., jako o już

ściowo gotowym¹⁾. Dom przy ulicy
oniczej powstaje nieco wcześniej, po-
dzy r. 1778 a 81, wzniesiony przez
K. Wodzickiego, opata mogińskiego i
onika katedralnego. Restaurację bo-
m tego domu rozpoczął kanonik A.
erębski, a nie mogąc jej podołać zre-
nował z tej posesyi, którą następnie
ituła oddała Wodzickiemu z obowią-
em skończenia restauracyi do lat trzech²⁾.
Pierwszy z nich posiada fasadę ujętą

ystem pilastrów, a podzieloną na siedm
W poziomym układzie dzieli się ona
trzy części: na część dolną czyli par-
będącą niejako podstawą albo coko-
, na którym stoją pilastry; drugą część
rzy pierwsze i drugie piętro, nakryte
lkim gzymsem okapowym i fryzem
ntycznych tryglifów, wreszcie zamyka
góry całą fasadę piękna attyka w po-
ci kamiennej balustrady, ze stylowymi
zonami na osi pilastrów i z płaskorzeźbą
czy herbu „Leliwa“ w środku. Pola-
niędzy pilastrami zajmują okna w cha-
terystycznych oprawach, przyczem do-
ującą rolę odgrywa tu pierwsze pię-
jak zwykle zresztą w tym czasie. Dru-

gie piętro niższe zwraca uwagę szeregiem
pięknych rozet. Główną zaletą tej fasady
jest doskonała konstrukcyca całej kompo-
zycyi.

Zupełnie inaczej wygląda fasada domu
kapitulnego (zob. str. 45). Siedmioosio-
wy jego front tworzy w środku mały ry-
zalit nakryty trójkątnym szczytem z her-
bem „Leliwa“. Boki zaś o dwu oknach,
zamyka od góry balustrada, przyczem
pierwsze piętro od drugiego oddziela wą-
ski fryz ornamentu. Fasada ta ma piękną
dekorację plastyczną, w postaci wieńców
i festonów, rozwieszonych pod lub nad
oknami.

Pewne pokrewieństwo z powyższą po-
siada fasada pałacu XX. Jabłonowskich
w Rynku. I chociaż cały front ujęty jest
w system pilastrów, jednak środek tworzy
mały ryzalit z trójkątnym frontonem,
w którym widać medalion z postacią
muzy. Ponad gzymsem koronującym wzno-
si się attyka, w rodzaju pełnej balustrady,
ozdobiona figurami i wazonami. Fasada
ta należy do najpiękniejszych w całym
mieście, a niemałą jej zaletą jest także
lekka i wykwintna dekoracya stiukowa.
Kiedy powstała ta fasada trudno powie-
dzieć, wobec braku bliższych danych. Są-
dząc ze stylu trzeba ją odnieść do tego
samego czasu, co obie poprzednie. Do
rodziny Wielopolskich przechodzi ten pa-
łac dopiero w roku 1836, a dopiero na-
stępnie do Jabłonowskich i z tego czasu
pochodzi tarcza z herbami na szczycie
fasady. W 1828 należy do hrabiny Potu-
lickiej, która go restauruje. Zachował się
akt, zezwalający na restauracyę, w któ-
rym pod drugą pozycyą wymienione jest
„odnowienie fasady i okien, od frontu
widok okazujących, która to reparacya,
jako wcale nie sprzeciwiająca się ani

